

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ
СРБИЈЕ
РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАРИ ЗА ТАЛЕНТЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

63. ДРЖАВНО ТАКМИЧЕЊЕ ТАЛЕНТОВАНИХ УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА, ПО
НАУЧНИМ ДИСЦИПЛИНАМА, РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, 30. МАЈ 2021.

ТЕСТ ИЗ БИОЛОГИЈЕ
СРЕДЊА ШКОЛА, III РАЗРЕД

Попуњава ученик (попунити читко штампаним словима)

Регионални центар за таленте: _____

Име и презиме: _____

Школа: _____

Град: _____ Разред: _____

_____

(потпис ученика)

Попуњава комисија

Број бодова:

*Време израде теста 90 минута! Тест има 17 задатака. Погрешан одговор не доноси ни
позитивне ни негативне бодове.*

Пажљиво прочитај питања! Прецртани и дописани или преправљани одговори се не признају. Оцењује се само питање у коме су сви одговори тачни. Укупан број бодова на тесту је 50.

СРЕЋНО!

1. Заокружи **нетачну** реченицу. Антин, миозин и други придружени протеини координисано функционишу у: 1Б

- а) вршењу функције елемената ћелијског скелета при амебоидном кретању леукоцита.
- б) претварању хемијске енергије АТФ-а у механичко кретање.
- в) цитокинези.
- г) везикуларном транспорту.
- д) уношењу капљица ванмембранске течности у ћелију путем везикула

2. Заокружи **тачну** реченицу. Акциони потенцијал настаје посредством волтажно-зависних јонских канала: 1Б

- а) за натријум и калцијум
- б) за калцијум и калијум
- в) за магнезијум и калцијум
- г) за магнезијум и натријум
- д) за натријум и калијум

3. Заокружи **тачну реченицу**: 1Б

- а) Молекули тРНК су копије целог једног ланца ДНК
- б) тРНК су већи молекули од других типова РНК
- в) Молекули иРНК су копије целог ланца ДНК
- г) Сви молекули рРНК су исти у свим ћелијама једног организма

4. Обележи део тела биљке који учествује у процесу транспорта воде и минерала: 1Б

- а) флоем
- б) меристем
- в) ксилем
- г) епидермис
- д) срж

II Утврди који су од наведених исказа тачни (Т) односно нетачни (Н). 5x1Б

Прочитај дату ситуацију и заокружи одговарајуће слово после сваког исказа.

Ана данас иде на републичко такмичење, и, иако је срећна што се пласирала на републичко, помало је уплашена и нервозна. Њени укућани јој кажу да ће све бити у реду. Ипак, Ана убрзано дише, срце јој брже куца, а уста су јој сува.

5. Ана не може својевољно утицати на поједине органе и осећања, значи да су они под контролом аутономног нервног система. Т Н

6. Парасимпатички нервни систем утиче на лучење адреналина. Т Н

7. Симпатички нервни систем изазива лучење хромона стреса у надбубрежним жлездама. Т Н

8. Аутономни нервни систем је део периферног нервног система. Т Н

9. Када се такмичење заврши, на Анине органе ће деловати централни нервни систем. Т Н

10. Допуни реченице адекватним појмовима: 7x2Б

а) Транспирација биљака се одиграва кроз _____, _____ и _____.

б) Размена гасова код биљака се одвија процесом _____.

в) Капиларне силе омогућавају у биљци процес _____.

г) Стоматерна транспирација се одиграва убрзано када је ваздух _____ јер процес _____ вуче воду из биљке.

11. Допуни реченице: 5x1Б

А. Једињење које се регенерише у Калвиновом циклусу зове се _____.

Б. Синтеза АТФ у светлој фази фотосинтезе назива се _____.

В. Производи светле фазе фотосинтезе су _____, _____ и _____.

IV Попуни правилно низ. 5x1Б

12. Од понуђених појмова правилно распореди слова на линију тако да на крају добијеш приказ правилног отварања и затварања стоминог апарата.

А –отварање стоме;

Б –затварање стоме;

В – силом усисавања ћелије затварачице узимају јоне калијума из околних ћелија;

Г –повећање Тургора у ћелијама помоћницама;

Д - повећање Тургоровог притиска у ћелијама затварачицама;

. _____ > _____ > _____ > _____ > _____

13. Укрсти појмове.

Повежи појмове са дефиницијама, особинама или функцијама тако што ћеш у заграде испред дате дефиниције или функције уписати одговарајући број испред појма. 4 x 1Б

Појам Дефиниција, особина или функција

А. ензими ( ) непротеинска органска једињења, деривати
витамина или витамини

Б. коензими ( ) активно место ензима за који се веже супстрат
остаје без промене структуре ензима

В. модел кључ-бара ( ) биокатализатори већине биохемијских
реакција

Г. модел индукованог уклапања ( ) активно место се формира променом структуре
ензима

14. Заокружи два тачна одговора. Преко чега се може остварити директна међућелијска комуникација: 2 x 1Б

а) путем растворених материја у мембрани

б) преко пукотинасте везе, синапсе

в) путем преношење молекула и јона у одељак са већом концентрацијом

г) преко моторне плоче

д) путем сигналне трансдукције

15. Повежи појмове везане за β -оксидацију масних киселина:

4x1Б

_____ кораци β -оксидације масних киселина	А) у сваком кораку одвајања 2C учествује већи број ензима од којих један користи као ензим FAD, а други NAD који се редукују
_____ β -оксидација масних киселина код животиња	Б) одвија се у више истих корака који следе један за другим и у сваком се одваја део од 2C у облику ацетил-CoA и ослобођена енергија се користи за синтезу АТФ-а
_____ ензими у β -оксидацији масних киселина	В) за њу се прво везује CoA и настаје ацил масне киселина са 16C; одваја се ацетил-CoA, а остаје остатак са 14C итд... на крају остатак са 4C се распада на два ацетил-CoA
_____ пример β -оксидације палмитинске киселине (16C)	Д) значајан извор енергије за добијање АТФ-а, јер ацетил-CoA улази у Кребсов циклус

16. Глукагон утиче на:

2Б

- А. смањење количине шећера у крви
- Б. повећање количине шећера у крви
- В. повећање јона калцијума у крви
- Г. повећање јона калцијума у крви

17. Допуни реченице.

5x1Б

1. Краткотрајна промена мембранског потенцијала надражљивих ћелија зове се _____.
2. Мембрански потенцијал надражљивих ћелија у ненадраженом стању зове се _____.
3. Способност промене мембранског потенцијала условљена је присуством _____ које отвара стимулус.
4. Привремени одговор биљке на светлосни стимулус зове се _____.
5. _____ убрзавају реакције смањујући енергију активације.